c
މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް
މާލެ ،
ދިވެހިރާއްޖެ.
ކުންފުންޏާ ބެހޭ ޢާއްމު ޤަވާޢި ދު
މި ޤަވާއިދަކީ ކުންފުންޏާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 101 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އަށް ލިބިދޭ
ބާރުގެ ދަށުން ހެދިފައިވާ ޤަވާއިދެކެވެ.
-1 ތަޢާރަފް
(ހ) މި ޤަވާއިދަށް ކިޔާނީ ކުންފުންޏާބެހޭ ޢާއްމު ޤަވާއިދެވެ.
-2 ޤަވާޢިދަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުން
(ށ) މި ޤަވާ އިދަ ށް ޢަމަލުކު ރަން ފެށިފަ އިވަ ނީ 01 ފެބްރުއަ ރީ 2003 ގަ އެވެ.
3 - ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރުންނާއި، ސެކްރެޓަރީންގެ ރަޖިސްޓަރީ
(ހ) ކޮންމެ ކުންފުންޏަކުން އެކުންފުންޏެއް ރަޖިސްޓަރީ ކޮށްފައި ހުންނަ އޮފީހުގައި ނުވަތަ ވިޔަފާރި ހިންގާ އޮފީ ހު ގަ އި
އެކުންފުންޏެއްގެ ޑިރެކްޓަރުންނާއި، ސެކްރެޓަރީންގެ ރަޖިސްޓަރީއެއް ބާއްވަން ޖެހޭނެއެވެ.
(ށ) ބުނެވުނު ރަޖިސްޓަރީގައި ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު ހިމަނަން ވާނެއެވެ.
-1 ފުރިހަމަ ނަން، ދާއިމީ އެޑްރެސް، މިހާރު އުޅޭ އެޑްރެސް، އިތުރު ވަޒީފާއެއް އަދާ ކުރާނަމަ އެވަޒީފާއާއި ބެހޭ
ތަފްޞީލު.
-2 ސަރުކާރު ކުންފުންޏެއްގެ ޑިރެކްޓަރެއްގެ ވަޒީފާ އަދާކުރާނަމަ އެމަޢުލޫމަތަކާއި ސަރުކާރު ކުންފުންޏެއްގެ
ސަބްސިޑިއަރީއެއްގެ ޑިރެކްޓަރު ކަން ކުރާނަމަ އެކަން ބަޔާންކުރުން.
(ނ) މި ޤަވާއިދުގެ ފޯމް 3،2،1، ގައި ވާގޮތަށް ތިރީގައި ބަޔާންކުރާ މަޢުލޫމާތު ކޮންމެ ކުންފުންޏަކުންވެސް ރެޖިސްޓްރާރއަށް
އަންގަންވާނެއެވެ.
-1 ކުންފުނި އުފެދުނުއިރު ކުންފުނީގައި ހިމެނޭ ޑިރެކްޓަރުން، މެނޭޖަރުން އަދި ސެކްރެޓަރީ އާބެހޭ މަޢުލޫމާތު އަ ދި
ކުންފުނީގެ އެޑްރެސް، ފޯމް 1 ގައި ވާގޮތަށް އެންގުން.
1

-2 ކުންފުންޏާއި ބެހޭ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރެޖިސްޓްރާރއަށް ކުންފުނީގެ ހިސާބު، ޑިރެކްޓަރުންގެ ރިޕޯޓް، އޯޑިޓަރު ގެ
ރިޕޯޓް ފޮނުވުމަށް ޢައްޔަނު ކޮށްފައިވާ ޑިރެކްޓަރާއި ބެހޭ މަޢުލޫމާތު ފޯމު 3 ގައިވާ ގޮތަށް އެންގުން.
-3 ކުންފުންޏަށް އަލަށް ޑިރެކްޓަރަކު ނުވަތަ ސެކްރެޓަރީއަކު ޢައްޔަނު ކޮށްފިނަމަ ޢައްޔަނުކުރާތާ 15 ދުވަ ހު ގެ
ތެރޭގައި ރެޖިސްޓްރާރ އަށް ފޯމު 2 ގައިވާ ގޮތަށް އެކަން އެންގުން.
-4 އެއްވެސް ފަރާތެއް ޑިރެކްޓަރުކަމުން، ނުވަތަ ސެކްރެޓަރީ ކަމުން ވަކިވެއްޖެނަމަ އެކަން 15 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
ރެޖިސްޓްރާރ އަށް ފޯމް 2 ގައިވާ ގޮތަށް އެންގުން.
-5 އެއްވެސް ޑިރެކްޓަރެއް، ނުވަތަ ސެކްރެޓަރީއެއްގެ އެޑްރެސް ބަދަލުވެއްޖެނަމަ އެބަދަލެއް 15 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
ރެޖިސްޓްރާރ އަށް އެންގުން.
6. މިމާއްދާގެ (ނ) ގެ)2(ގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ ޑިރެކްޓަރު ބަދަލުވެއްޖެނަމަ، އެބަދަލެއް 15 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
ރެޖިސްޓްރާރ އަށް އެންގުން.
4 - ކުންފުނި ރަޖިސްޓަ ރީކޮށްފައި ހުންނަ އެޑްރެސް
(ހ) ކުންފުނި ރަޖިސްޓަރީކުރާތާ 15 ދުވަހު ގެ ތެރޭގައި ކުންފުނީގެ އޮފީސް ޤާއިމް ކުރަންވާނެއެވެ. މިއޮފީހަކީ ކުންފުންޏަށް
ފޮނުވަންޖެހޭ ހުރިހާ ލިޔެކިޔު މަކާއި ހިންގަންޖެހޭ ހުރިހާ މުޢާމަލާތެއް ހިން ގުމަށާއި ކުންފުނީގެ ރިކޯޑްތައް ބެލެހެއްޓުމަށާއި
ހުއްދަ ލިބިގެންވާ ފަރާތްތަކަށް ކުންފުނީގެ ހިސާބުތައް ބެލުމުގެ އިންތިޒާމް ހަމަޖެހިފައިވާ ތަން ކަމުގައި ވާންޖެހޭނެއެވެ.
އަދި މިއޮފީހަކީ ފަސޭހައިން ވަދެ ނިކުމެވޭ ގޮތަށްހުރި ތަނަކަށް ވާންޖެހޭނެއެވެ.
(ށ) ކުންފުނީގެ ހިންގާ ޤަވާއިދާއި އަސާސީ ޤަވާއިދު، ރަޖިސްޓަރީކުރަން ހުށަހަޅާއިރު ކުންފުނި ރަޖިސްޓަރީކުރެވިފައިވާ
އޮފީހާއިބެހޭ މަ ޢުލޫމާތު ހުށަހަޅަން ވާނެއެވެ. އަދި އެ މަޢުލޫމާތުތަކަށް ބަދަލެއް އަތުވެއްޖެނަމަ އެކަން 15 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
ރެޖިސްޓްރާރ އަށް އަންގަންވާނެއެވެ. އެކަން އަންގާނީ ފޯމު 4 ގައިވާ ގޮތަށެވެ.
5 - ކުންފުނީގެ ނަން އަދި ނަންބަރު ޖެހުން
ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުރިހާ ތަކެތީގައި ކުންފުނީގެ ރަޖިސްޓަރީ ނަންބަރާއި ނަން ސާފުކޮށް ޖަހަން ވާނެއެވެ.
(ހ) ކުންފުނީގެ ހުރިހާ ލިޔެކިޔުމެއްގައާއި އިންވޮއިސް އާއި އޯޑަރު ފޯމު ފަދަ ތަކެތީގައި.
(ށ) ސަރުކާރަށް ހުށަހަޅާ ލިޔެ ކިޔުމާއި ބަޔާންތަކުގައި.
(ނ) ރަޖިސްޓްރަބަލް އިންސްޓްރުމެންޓްސް އާއި ލެޓަރ އޮފް ކްރެޑިޓެއް ކުންފުނިން ސޮއި ކުރަންޖެހޭނަމަ އެފަދަ ލިޔުންތަކުގައި.
(ރ) ކުންފުންޏާ ބެހޭ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ޤަވާއިދަކުން ރެޖިސްޓްރާރއަށް ހުށަހަޅަންޖެހޭ ހުރިހާ
ލިޔުމެއްގައި.
2

6 - ޙިއްޞާގެ ބަޔާން އަދި ޙިއްޞާ ބަދަލުކުރުން
ޙިއްޞާގެ ބަޔާން
ކުންފުންޏާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާއާއި 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންވެގެންވާ ކަންތައްތަކަށް ޢަމަލު ކުރުމަށްޓަކައި
ޙިއްޞާގެ ބަޔާނުގައި ހިމަނަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު މިޤަވާއިދުގެ 2 ވަނަ ޖަދުވަލުގައި ބަޔާންވެގެން ވާނެއެވެ.
7 - ޕަބްލިކް ކުން ފުންޏެއްގެ ޙިއްޞާ ބަދަލު ކުރުމާ ބެހޭ ފޯމު
(ހ) ކުންފުންޏާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންވެގެންވާ ފަދައިން ޕަބްލިކް ކުންފުންޏެއްގެ ޙިއްޞާ ބަދަލުކުރުމުގެ ފޯމު
އޮންނަންވީ ގޮތް ފޯމު 8 ގައި ބަޔާންވެގެންވާނެއެވެ.
(ށ) ފޯމު 8 ގައި ބަޔާންވެގެންވާ މަޢުލޫމާތު ތަކުގެ ތެރެއިން ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ މުޙިއްމު މަޢުލޫމާތު ފުރިހަމަ ކޮށްލުމުން
ފުދޭނެއެވެ.
8 - ޙިއްޞާގެ މުޤާ ބިލް
(ހ) ފައިސާ ފިޔަވައި އެހެން ޝަރުޠުތަކެއްގެ މަތިން ޙިއްޞާ އެކަށައަޅައިފިނަމަ، ތިރީގައި ބަޔާންވެގެންވާ ކަންތައްތައް 30
ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ރެޖިސްޓްރާރ އަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
-1 ކުންފުންޏާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންވެގެންވާ ކަންތައްތައް ފުރިހަމަ ކުރުމުގެ އިތުރުން އެއްވެ ސް
ކޮންޓްރެކްޓެއް ޙިއްޞާ އެކަށައެޅުމާއި ބެހޭގޮތުން ކޮށްފައިވާނަމަ އެކޮންޓްރެކްޓެއް، އެފަދަ ކޮންޓްރެކްޓެއް
އެކަށައަޅާފައި ނުވާނަމަ، ޙިއްޞާ އެކަށައެޅުމާއި ބެހޭގޮތުން ހުރި ހެކި މިޤަވާއިދާއި އެކުގައިވާ ފޯމު 5 އަދި 6
ގައިވާ ގޮތަށް ހުށައެޅުން.
-2 ފައިސާ ނޫން މުޤާބިލަކަށް ޙިއްޞާ އެކަށައަޅައިފިނަމަ މިޤަވާއިދާއި އެކުގައި ހުށައަޅާފައިވާ ފޯމު 7 ގައި
ބަޔާންވެގެންވާ ގޮތަށް އެމަޢުލޫމާތު ރެޖިސްޓްރާރ އަށް ހުށައެޅުން. މިފޯމު ހުށައަޅާއިރު ފައިސާއިން ޙިއްޞާގެ
އަގު ކަނޑައެޅި ގޮތާއި ފައިސާ ނޫން މުޤާބިލަކަށް ޙިއްޞާގެ އަގު ކަނޑައަޅިނަމަ އެކަމެއް ބަޔާންވެފައި އޮންނަން
ޖެހޭނެއެވެ. އަދި ފައިސާނޫން އެހެން މުޤާބިލަކަށް ކަޑައަޅާ ޙިއްޞާ، ފައިސާއިން ކަނޑައަޅާ ކަނޑައެޅުމަށްވު ރެ
އެ މުޤާބިލެއްގެ އަގު ކުޑަ ނުވާނެކަންވެސް ބަޔާންވެފައި އޮންނަންޖެހޭނެއެވެ. މިބަޔާން ހުށައަޅަންޖެހޭނީ
ޑިރެކްޓަރުން ހުވާމަތީ ތިބެއެވެ.
(ށ) މަތީގައި ބަޔާންވެގެންވާ ހުވާމަތީ ދީފައިވާ ބަޔާނުގައިވާ ހިއްޞާގެ މުޤާބިލަކީ ރެޖިސްޓްރާރގެ ނަޒަރުގައި ޙިއްޞާގެ ހަމަ އަ ގު
ކަމުގައި ނުވާނަމަ، ޙިއްޞާގެ ހަމައަގު ކަނޑައެޅުމަށް އެކަމަށް އެކަށީގެންވާ އެހެން ފަރާތަކާއި ހަވާލުކުރުމަށް ޙިއްޞާ
އެކަށައެޅި ފަރާތަކަށް އެންގުމުގެ ބާރު ރެޖިސްޓްރާރ އަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ނ) މަތީގައި ބަޔާންވެގެންވާ ފަ ދައިން ފައިސާނޫން އެހެން މުޤާބިލަކަށް ޙިއްޞާ އެކަށައަޅާއިރު ޙިއްޞާގެ ހަމައަ ގު
ކަނޑައެޅުމުގައި މުޤާބިލުގެ ގޮތުގައި އެދިން ބަދަލަކީ ޙިއްޞާގެ މޫނުމަތީ އަގަށްވުރެ ކުޑަ އަގެއްނަމަ ބެލެވޭނީ
3

ޙިއްޞާއަކަށްޖެހޭ ހަމައަގުގެ ތެރެއިން ޙިއްޞާގެ މޫނުމަތީ އަގާއި ޙިއްޞާއަށް ކަނޑައެޅި އަގާއި ހުރި ތަފާތެއް ޙިއް ޞާ ގެ
އަގުގެ ގޮތުގައި ނުދައްކައި އޮތް ކަމަށެވެ.
9 - ޙިއްޞާގެ ޙައްޤުތަކަށް ބަދަލު ގެނެއުން
ކުންފުންޏާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބުނާ ފަދައިން ތިރީގައި ބަޔާންވެގެންވާ މާއްދާތަކަށް ޢަމަލު ކުރަން
ކަނޑައަޅަމެވެ.
(ހ) ކުންފުނީގެ ޙިއްޞާތައް އެކިއެކި ދަރަޖައަށް ބަހާފައިވާނަމަ، އެދަރަޖައަކަށް ދެވިފައިވާ ޙައްޤުތަކަށް ބަދަލުގެނެވޭނީ
ކުންފުނީގެ އަސާސީ އަދި ހިންގާ ޤަވާޢިދާއި މިޤަވާއިދުގެ މިމާއްދާ ހުއްދަކުރާ މިންވަރަށެވެ.
(ށ) ކުންފުނީގެ ޙިއްޞާދާރުންގެ ތެރެއިން ވަކި ޙައްގުތަކެއް ހިމެނޭ ޙިއްސާ ދޫކޮށްފައިވާ ޙިއްޞާދާރުންގެ އެފަދަ ޙިއްޞާގެ
ޙައްޤުތަކަށް ބަދަލު ގެނެވޭނީ އެޙިއްސާދާރުންގެ 4 ބައިކުޅަ ތިންބައިގެ އަޤުލަބިއްޔަތަކުން ލިޔުމުން އެކަމަށް ކުރިން ހުއްދަ
ހޯދުމަށްފަހު، ނުވަތަ އެޙިއްޞާއެއް އެކުލެވޭ ޙިއްޞާދާރުންގެ ޚާއްޞަ ޤަރާރަކުންނެވެ.
(ނ) ކުންފުނީގެ ހިންގާ ޤަވާއިދާއި އަސާސީ ޤަވާއިދާއި ތަޢާރުޒް ނުވާނެ ގޮތަށް މިޤަވާއިދު ހިންގަން ފެށިފަހުން ޙިއް ޞާ ގެ
ޙައްޤުތަކަށް އުނިއިތުރެއް ގެނެވޭނީ އެޙިއްޞާތަކުގެ ވެރިފަރާތުގެ ހަތަރު ބައިކުޅަ ތިންބައިގެ އަޤުލަބިއްޔަތުން ފާސްވެގެން
ނުވަތަ އެފަދަ ޙިއްޞާ ދާރުންގެ ޙާއްޞަ ޤަރާރަކުން ހުއްދަ ލިބުމުންނެވެ.
(ރ) ކުންފުނީގެ ޙިއްޞާދާރުންގެ ތެރެއިން ތަފާތު ޙައްޤުތަކެއް ހިމެނޭ ޙިއްޞާގެ ވެރިފަރާތްތަކަށް ކުންފުނީގެ ޢާއްމު ޖަލްސާގައި
ލިބިގެންވާ ވޯޓުލުމުގެ ބާރު އުނިކުރުމަށް ނުވަތަ ޙިއްޞާއަކަށް ޖެހޭ ފައިދާ އަށް ލިބޭ މިންވަރު އުނިކުރުމަށް ޤަރާރެއް
ފާސްވެއްޖެނަމަ ބެލެވޭނީ އެޙިއްސާދާރުންގެ ޙައްޤުތަކަށް ބަދަލު އަތުވެއްޖެ ކަމުގައެވެ.
(ބ) ތަފާތު ޙައްޤުތަކެއް ހިމެނޭ ޙިއްޞާގެ ވެރިފަރާތުގެ ޙައްޤުތަކަށް ބަދަލެއް ގެނެވިއްޖެނަމަ އެޙިއްޞާދާރުންގެ ތެރެއިން ޖުމްލަ
10 ޕަސެންޓަށްވުރެ މަދުނޫން ޙިއްޞާ ތަމްސީލުކުރާ ޙިއްޞާދާރުން، އެމީހުންގެ ޙިއްޞާގެ ޙައްޤުތަކަށް އެގެނެވުނު
ބަދަލެއް ބާޠިލުކުރުމަށް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު އެޙިއްޞާދާރުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ޅ) މިމާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންވެގެންވާ ފަދައިން ޙިއްޞާ ގެ ޙައްޤުތަކަށް ބަދަލުގެންނަތާ 30 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކަން ބާޠިލު
ކުރުމަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. މިގޮތަށް ހުށަހަޅާއިރު ކުންފުނީގެ ޙިއްޞާދާރަކަށް އެހެން ހުރިހާ ޙިއްޞާދާރުންގެ ހުއްދަ ލިޔުމު ން
ހޯދައި އެޙިއްޞާދާރުންގެ ނަމުގައި ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
(ކ) މިމާއްދާގެ (ޅ) ގެ ދަށުން ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހެޅިއްޖެނަމަ އެކަން ވަގުތުން ރެޖިސްޓްރާރ އަށް އަންގަންޖެހޭނެއެވެ.
(އ) މިމާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ އެހުށަހެޅުމެއް ކޯޓުން އަޑުއެހުމަށްފަހު އަންނަނިވި ގޮތުންކުރެ ގޮތަކަށް
އަމުރުކުރަންވާނެއެވެ.
-1 ޙިއްޞާއަށް އެގެނައި ބަދަލެއްގެ ސަބަބުން ވަކި ޙިއްޞާދާރުންތަކެއްގެ ޙައްޤަކަށް އުނިކަމެއް ލިބިދާނެކަމަށް
ކޯޓަށް ސާބިތު ވެއްޖެނަމަ އެގެނައި ބަދަލެއް ބާޠިލުކުރަން އަމުރުކުރުން.
4

-2 އެފަދަ ބަދަލެއް ގެނެއުމުން ވަކި ޙިއްޞާދާރުންތަކެއްގެ ޙައްޤަކަށް އުނިކަމެއް ނުލިބޭނެކަ މަ ށް
ސާބިތުވެއްޖެނަމަ އެބަދަލެއް ދެމެހެއްޓުމަށް ޢަމުރުކުރުން.
(ވ) މިމާއްދާގެ (އ) ގައިވާ އަމުރު ނެރެފިނަމަ، އެޢަމުރެއް ނެރޭތާ 3 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކުންފުނިން އެ އަމުރުގެ ކޮޕީއެއް
ރެޖިސްޓްރާރއަށް ފޮނުވަން ވާނެއެވެ.
10 - ޕްރައިވެޓް ކުންފުނިތަ ކުން ވިޔަފާރީގެ މުޢާމަލާތް ހިންގަން ފެށުން
ކުންފުންޏާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޕްރައިވެޓް ކުންފުނިތަކުން ވިޔަފާރީގެ މުޢާމަލާތްތައް ހިންގަން ފަށަންވާނީ:
1. ރެޖިސްޓްރާރ ކުންފުނި ރެޖިސްޓްރީކޮށް ސެޓްފިކެޓް ދޫކުރުމަށްފަހު.
2. ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރއާއި ސެކްރެޓަރީއާއި ބެހޭ މަޢުލޫމާތު ރަޖިސްޓްރާރއަށް ހުށަހެޅުމަށްފަހު، އަދި
3. ކުންފުނި ހިންގަމުން ގެންދާ އޮފީހާއި ބެހޭ މަޢުލޫމާތު ރަޖިސްޓްރާރއަށް ހުށަހެޅުމަށްފަހުގައެވެ.
11 - ކުންފުނީގެ ސެކްރެޓަ ރީގެ މަސްޢޫލިޔަތާއި އޭނާގައި ހުރުން ލާޒިމް ޝަރު ޠު ތަ އް
(ހ) ތިރީގައި ބަޔާންވެގެންވާ ފަރާތްތައް ކުންފުނީގެ ސެކްރެޓަރީއެއްގެ ގޮތުގައި އައްޔަނުކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި އެފަދަ
މީހުންނަކީ ކުންފުނީގެ ސެކްރެޓަރީކަމުގެ ވަޒީފާ އަދާކުރުމުގެ ޝަރުޠު ލިބިގެންވާ މީހުންނެއް ނޫނެވެ.
1. ކުންފުނީގައި ހުރި ހަމައެކަނި ޑިރެކްޓަރު.
2. ސާބިތު ދަރަންޏެއް އޮތް ފަރާތެއް.
3. ކުންފުނީގެ އޮޑިޓަ ރުކަންކުރާ ފަރާތް.
4. އުމުރުން 16 އަހަރުން ދަށުގެ މީހުން.
(ށ) ކުންފުންޏާބެހޭ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުންފުނީގެ ސެކްރެޓަރީއަކު ކުރަންޖެހޭ ހުރިހާ ކަމެއް ކުރުމުގެ ޤާބިލިއްޔަތު ލިބިފައިވާ
މީހަކު ކުންފުނީގެ ސެކްރެޓަރީ ކަމަށް ޢައްޔަން ކުރުމާއި އެފަދަ ފަރާތެއްގައި އެޤާބިލްކަން ހުރިތޯ ބެލުމަކީ ކުންފުނީގެ
ޑިރެކްޓަރުގެ މަސްޢޫލިއްޔަތެކެވެ.
12. ކުންފުނީގެ ސެކްރެޓަރީގެ މަސްއޫލިއް ޔަތު
1. ކުންފުންޏާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންވެގެންވާ ކުންފުނީ ސެކްރެޓަރީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ތިރީގައި
ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.
(ހ) ކުންފުނީގެ ސެކްރެޓަރީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ތެރޭގައި ރެޖިސްޓްރާރ އަށް ފޮނުވަންޖެހޭ އެންމެހާ ލި ޔުމެއް ފޮނުވުމުގެ
ކަންތައްތައް ބެލެހެއްޓުން ހިމެނެއެވެ. މީގެ ތެރޭގައި ކުންފުންޏާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންވެގެންވާ ނަން
ފާސްކުރުމާއިބެހޭ ލިޔުންތައް ހުށަހެޅުން، 19 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންވެގެންވާ ކުންފުނީގެ ހިންގާ ޤަވައިދާއި އަސާސީ
5

ޤަވައިދަށް ގެންނަ ބަދަލުތަކާއި ބެހޭ ކަންތައްތަކާއި 29 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންވެގެންވާ ޙިއްޞާ އެކަށައެޅުމު ގެ
ކަންތައްތަކާއި، 35 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންވެގެންވާ ޙިއްޞާ، ފައިސާ ނޫން އެހެން މުޤާބިލަކަށް ދޫކުރުމުގެ ކަންތައްތަކާއި،
40 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންވެގެންވާ ކުންފުނީގެ ރައުސުލްމާލް އިތުރުކުރުމުގެ ކަންތައްތަކާއި، 41 ވަނަ މާއްދާގައި
ބަޔާންވެގެންވާ ކުންފުނީގެ ރައުސުލްމާލް މަދު ކުރުމުގެ ކަންތައްތަކާއި، ޑިރެކްޓަރުންނާއި ސެކްރެޓަރީއާއި ބެހޭ މައުލޫމާތު
ރެޖިސް ޓްރާރ އަށް ފޮނުވުމާއި، ކުންފުނި ރެޖިސްޓްރީ ކުރެވިފައި ހުރި އޮފީހާއިބެހޭ މައުލޫމާތު ފޮނުވުމާއި 69 ވަނަ
މާއްދާގައި ބަޔާންވެގެންވާ ކުންފުނީގެ ހިސާބުތައް ފުރިހަމަކޮށް ރެޖިސްޓްރާރ އަށް ފޮނުވުމުގެ އިންތިޒާމް ހަމަޖެއްސު ން
ހިމެނެއެވެ.
(ށ) ކުންފުނިން ބާއްވާ ހުރިހާ ބައްދަލުވުމަކާއި ޖަލްސާތަކެއްގެ ނޯޓިސް ދިނުމާއި އެނޯޓިސްއާއި ބެހޭގޮތުން އޮޅުންފިލުވަން ޖެހޭ
ހުރިހާ މަޢުލޫމާތެއް އޮޅުންފިލުވައިދިނުން.
(ނ) ޑިރެކްޓަރުންގެ ޖަލްސާތަކާއި ކުންފުނީގެ އާންމު ބައްދަލުވުންތަކަށް ޙާޒިރުވެ އެޖަލްސާތަކުގެ ޔަޢުމިއްޔާ ބެހެއްޓުމާ އި
އެޖަލްސާގެ ޔަޢުމިއްޔާގައި އެކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ ޗެއަރމަންއެކޭ އެއްފަދައި ން ޔަޢުމިއްޔާއަކީ ތެދު
ބަޔާނެއްކަމަށް ސޮއިކުރުން.
(ރ) ޙިއްޞާދާރުންގެ ރެޖިސްޓްރީ އާއި ޑިބެ ންޗަރ ހޯލްޑަރުންގެ ރަޖިސްޓްރީއާއި ޑިރެކްޓަރުން، ސެކްރެޓަރީންގެ ރެޖިސްޓްރީ
ބެލެހެއްޓުން. ކުންފުންޏަކީ ޕަބްލިކް ކުންފުންޏެއްނަމަ ކުންފުނީގެ ގިނަ ޙިއްޞާތަކެއް ގަނެފައިވާ ޙިއްޞާދާރުން ގެ
މަޢުލޫމާތުގެ ރަޖިސްޓްރީއެއް ބެލެހެއްޓުމާއި ކުންފުނިން ރަހުނެއް ކޮށްފައިވާނަމަ އެކަމާއިބެހޭ މަޢުލޫމާތު ބެލެހެއްޓުން.
(ބ) ޑިރެކްޓަރުންގެ އެހީއާއިއެކު ކުންފުންޏާބެހޭ ޤާ ނޫ ނުގެ 63 އާއި 64 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ކުންފުނީގެ ހިސާބުތައް ބެލެހެއްޓުމާއި
ކުންފުންޏާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 65 ވަނަ މާއްދާއާއި 68 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުން ހިސާބުތަ އް
ފާސްކޮށް، ކުންފުނީގެ އަހަރީ އާންމު ޖަލްސާއަށް ހިސާބުތަކާއި ރިޕޯޓްތައް ހުށަހެޅުމުގެ އިންތިޒާމް ހަމަޖެއްސުން.
(ޅ) ކުންފުނިން ކުރާ މުޢާމަލާތްތަކާއި ފޮނުވާ ލިޔެކިޔުންތަކާއިބެހޭ މަޢުލޫމާތުގެ ރިކޯޑުތައް ބެހެއްޓުން.
ކުންފުނީގެ ހިސާބާއި އޮޑިޓަރުންގެ ފެންވަރު
13 - ކުންފުނީގެ ހިސާ ބު
ކުންފުންޏާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންވެގެންވާ ކުންފުނީގެ ހިސާބުތައް ކޮންމެ ކުންފުންޏަކުންވެސް ދިވެހިބަ ހުން
ނުވަތަ އިނގިރޭސިބަހުން ބަލަ ހައްޓަން ވާނެއެވެ. ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި މި ދެބަހުންކުރެ ކޮންމެވެސް އެއްބަހަކަށް ތަރުޖަމާކޮށް
އެހިސާބުތައް ލިބެން ހުންނާނެ އިންތިޒާމުވެސް ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ.
14 - ކުންފުނީގެ ހިސާބުތައް ފާސްކުރުމާއި ޑިރެކްޓަރުންގެ ރިޕޯޓް
(ހ) ކުންފުންޏާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންވެގެންވާ ހިސާބުތަކުގައި، ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ ދެ)2(
މެންބަރުން ސޮއިކުރަން ޖެހޭނެއެވެ.
6

(ށ) ކުންފުންޏާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންވެގެންވާ ކުންފުނީގެ ހިސާބުތައް ހުށަހަޅާއިރު އެހިސާބުތަކަކީ
ކުންފުނީގެ މާލީ ޙާލަތު ރަނގަޅަށް ދައްކުވައިދޭ ހިސާބުތަކެއްކަން އެނގެން ހުރުން ލާޒިމެވެ. ކޮންމެ ކުންފުންޏެއްގެ
ހިސާބުތަށް ހަދައި ބަލަހައްޓަން ޖެހޭނީ ބައިނަލްއަޤުވާމީ މިންގަނޑުތަކަށް ފައްތައިގެންނެވެ. ނުވަތަ އޯޑިޓް އޮފީހު ން
ކަނޑައަޅުއްވާ ގޮތެއްގެ މަތިންނެވެ.
15 - އޮޑިޓަރުން
ތިރީގައި ބަޔާންވެގެންވާ ފަރާތްތައް ކުންފުނީގެ އޮޑިޓަރެއްގެ ގޮތުގައި މަސައްކަތް ކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
(ހ) ކުންފުނީގެ ނުވަތަ ކުންފު ންޏާއި ގުޅުންހުރި އެހެން ކުންފުންޏެއްގެ ޑިރެކްޓަރެއް ނުވަތަ މުވައްޒިފެއް.
(ށ) އެމީހަކީ ކުންފުނީގެ ޕާރޓްނަރެއް ނުވަތަ ބިޒްނަސް އެސޯސިއޭޓެއް ނުވަތަ ކުންފުނީގެ ނުވަތަ ކުންފުންޏާއި ގުޅުންހުރި
އެހެން ކުންފުންޏެއްގެ ޑިރެކްޓަރެއްގެ ވަޒީފާ އަދާކުރާ ނުވަތަ ޑިރެކްޓަރެއްގެ ދަށުން މަސައްކަތް ކުރާމީހެއް.
(ނ) ލިކުއިޑޭޓަރެއް ނުވަތަ ކުންފުނި އުވާލުމުގެ ކަންތައްތައް ނުވަތަ ކުންފުނީގެ މާލީ ޙާލަތު ރަނގަޅުކުރުމަށް ޢައްޔަންކޮށްފައިވާ
ފަރާތެއް.
(ރ) ކުންފުނީގެ ނުވަތަ ކުންފުންޏާއި ގުޅުންހުރި އެހެން ކުންފުންޏެއްގެ ހިސާބުތައް ބެލެހެއްޓުމުގެ ކަންތައްތަކާއި، ޙަވާލުވެގެން
ހުރިމީހެއް.
(ބ) ކުންފުންޏަށް ނުވަތަ ކުންފުނީގެ ދަށުން ހިނގާ ކުންފުންޏަކަށް ދަރަނީގެ ގޮތުގައި 5000/-ރ. އަށްވުރެ ބޮޑު ޢަދަދެއް
ދައްކަން ޖެހިފައިވާ މީހެއް. މިގޮތުން އިސްތިސްނާވާނީ އެދަރަންޏަކީ ޢާއްމުކޮށް ވިޔަފާރި ހިންގުމުގައި ހިނގާފަ އި ވާ
ދަރަންޏެއް ކަމުގައި ވަނީ ނަމައެވެ.
(ޅ) ސާބިތު ދަރަންޏެއް އޮތް މީހެއް.
(ކ) ޚިޔާނާތާއި ޓެކުމާއި މަކަރާއި ހީލަތުގެ ކުށެއް ސާބިތުވެފައިވާ މީހެއް.
(އ) ޕަބްލިކް ކު ންފުނިން އަދި އެ ކުންފުންޏެއްގެ ހުއްދަކޮށްފައިވާ ރައުސުލްމާލު 1،000،000/-ރ. އަށް ވުރެ ބޮޑު ކޮންމެ
ޕްރައިވެޓް ކުންފުންޏަކުން އޯޑިޓަރުންގެ ގޮތުގައި ޢައްޔަން ކުރަންޖެހޭނީ އޯޑިޓަރ ޖެނެރަލް ޤަބޫލުކުރާ ޗާ ރޓަ ޑް
އެކައުންޓަންޓެއް ނުވަތަ ސަރޓިފައިޑް ޕަބްލިކް އެކައުންޓަންޓެކެވެ. މި ނޫން ކުންފުނިތަކުން ޢައްޔަނުކުރާ އޯޑިޓަރ ވާންވާނީ
އޯޑިޓަރެއްގެ މަސްޢޫލިއްޔަތު އަދާކުރެވޭނެކަމަށް އެކުންފުންޏެ އްގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑަށް ފެންނަ ފަރާތެކެވެ.
16 - ޕަބްލިކް ކުންފުނިތައް ލިސްޓު ކުރުން
(ހ) ޕަބްލިކް ކުންފުންޏަކުން ޙިއްޞާގެ ބަޔާނެއް ނެރެގެން ޢާއްމުންނަށް ޙިއްސާ ވިއްކައިގެން ކެޕިޓަލް ހޯދާނަމަ އެކުންފުންޏެއް
ކެޕިޓަލް މާރކެޓް ޑިވެލޮޕް މަންޓް އޮތޯރިޓީގައި ލިސްޓުކުރަންޖެހޭނެއެވެ.
7

-17 ކުންފުނީގެ ސިއްކަ ރަޖިސްޓްރީ ކުރުން
(ހ) ކުންފުންޏާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 42 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ފަދައިން ރަޖިސްޓްރީ ކޮށްފައިވާ ސިއްކައެއް ކޮންމެ ކުންފުންޏެއްގަ އި
އޮންނަންވާނެއެވެ. ސިއްކަ ރަޖިސްޓްރީ ކުރަން މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމެންޓް އަށް ހުށަހަޅާއިރު ކުންފުނީ ގެ
ނަމާއި ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު ސިއްކައިގައި އިންނަންޖެހޭނެއެވެ. ރެޖިސްޓްރީކުރަން ހުށަ ހަޅާ ސިއްކައިގައި މީގެ އިތުރުން
އެއްވެސް ކުރެހުމެއް ނުވަތަ ޢިބާރާތެއް ހިމަނަން ބޭނުންވާނަމަ، ހިމެނޭނީ، އެ ޢިބާރާތެއް ނުވަތަ ކުރެހުމެއް މިނިސްޓްރީ
އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އަށް ހުށަހަޅުއްވައި ލޯގޯއެއްގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީ ކުރެއްވުމަށް ފަހުގައެވެ.
-18 ކުންފުންޏާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރީ - ރަޖިސްޓަރީ ކުރާ ކުންފުނިތަކުން ހުށަހަޅަންޖެހޭ
މަޢުލޫމާތު
ރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ރަޖިސްޓަރީ ކޮށްފައިވާ ކުންފުންޏެއް ދިވެހި ރާއްޖޭގައި ރީ-ރަޖިސްޓަރީ ކުރާއިރު ޙަވާލާދެވުނު ޤާނޫނުގެ 94
ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންވެގެންވާ މަޢުލޫމާތު ފުރިހަމަ ކުރުމުގެ އިތުރުން ކުންފުނި ރީ-ރަޖިސްޓަރީ ކުރުމަށްޓަކައި ތިރީގައި
ބަޔާން ކުރާ ކަންތައްތައް ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭނެއެވެ.
(ހ) ކުންފުނި ރަޖިސްޓަރީ ކޮށްފައިވާ ޤައުމެއްގެ ކޮންޕިޓެންޓް އޮތޯރިޓީން ކުންފުންޏަށް ދޫކޮށްފައިވާ ރެޖިސްޓްރޭ ޝަން
ސެޓްފިކެޓްގެ (އަސްލާ އެއްގޮތް ކޮޕީ އެއްކަމަށް ސަރޓިފައި ކޮށްފައިވާ) ކޮޕީއެއް ހުށަހެޅުން.
(ށ) ކުންފުންޏާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ)2(ގައި ބަޔާންވެގެންވާ އަސާސީ ޤަވާއިދާއި ހިންގާ ޤަވާއިދުގެ ކޮޕީ
ނުވަތައެކުންފުނި އުފައްދާފައިވަނީ ޤާނޫނަކުން ނުވަތަ ޗާޓަރެއްގެ ދަށުން ކަމަށްވާނަމަ އެ ޤާނޫނެއްގެ ނުވަތަ ޗާޓަރެއްގެ
(އަސްލާ އެއްގޮތް ކޮޕީއެއް ކަމަށް ސަރޓިފައި ކޮށްފައިވާ) ކޮޕީއެއް ހުށަހެޅުން.
(ނ) ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެމްބަރުންގެ ޕާސްޕޯޓް ފޮޓޯކޮޕީ.
(ރ) ކުންފުނީގެ ފަރާތުން ދައުވާ ބަލައިގަތުމަށް ކުންފުނިން އަށްޔަންކުރާ ފަރާތަށް ދޫކޮށްފައިވާ ޕަވަރ އޮފް އެޓާރނީގެ ކޮޕީ އަދި
އެފަރާތުން އެކަން ގަބޫލުކުރިކަމުގެ ލިޔުން.
(ބ) ކުންފުނިން ރާއްޖޭގައި ވިޔަފާރިކުރުމަށާއި ރީ-ރަޖިސްޓަރީ ކުރުމަށް ފާސްކުރި ޤަރާރު.
(ޅ) ރީ-ރަޖިސްޓަރީ ކުރަން ހުށަހަޅާ ކުންފުނީގެ ޙިއްޞާދާރުންގެ ތެރޭގައި ކުންފުންޏެއް ހިމެނޭނަމަ އެކުންފުންޏަކާބެހޭ
މަޢުލޫމާތާއި އެކުންފުން ޏެއްގެ ޙިއްޞާދާރުންނާއި ޑިރެކްޓަރުންގެ ތަފްސީލް.
19 - ކުންފުނީގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ ޖޫރިމަނާކުރުން .
ކުންފުންޏާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންވެގެންވާ ފަދައިން، ކޮންމެ ކުންފުންނަކުން ތައްޔާރުކުރަންޖެހޭ ކުންފުނީގެ
އަހަރީ ހިސާބުތަކާއި، އަހަރީ ބެލެންސް ޝީޓާއި އަދި އަހަރީ ރިޕޯރޓް، އެ ޤާނޫނުގެ 69 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި
ބަޔާންވެގެންވާ ފަދައިން، ރެޖިސްޓްރާރ އޮފް ކޮމްޕެނީޒްއަށް ހިސާބުތަކާއި ރިޕޯރޓްތައް ހުށަނާޅައިފިނަމަ، ކުންފުނީގެ މެނޭޖިންގ
ޑިރެކްޓަރ ޖޫރިމަނާކޮށް ރެޖިސްޓްރާރ އޮފް ކޮމްޕެނީޒް އެކަން އެނާއަށް އަންގާނީ ފޯމް 09 ގައިވާ ފަދައިންނެވެ.
8

20 - އެންގުންތަށް
ކުންފުންޏަށް އަންގަންޖެހޭ އެންގުމެއް ނުވަތަ ފޮނުވަންޖެހޭ އެއްޗެއް ރަޖިސްޓަރީ ޕޯސްޓުން އެކުންފުންޏެއްގެ ރަޖިސްޓަރީ
ކުރެވިފައިވާ އެޑްރެހަށް ފޮނުވިދާނެއެވެ.
21 - މާނަ
(ހ) މި ޤަވާއިދުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންވެގެން ނުވާހިނދަކު "ޤާނޫނު" އަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުންފުންޏާއިބެހޭ ޤާނޫނެވެ.
"ރެޖިސްޓްރާރ" އަކީ ރެޖިސްޓްރާރ އޮފް ކޮމްޕެނީޒްއެވެ.
(ށ) އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންވެގެން ނުވާހާހިނދަކު މިޤަވާއިދުގައިވާ ބަސްތަކާއި ލަފްޒުތަކަކީ ކުންފުންޏާބެހޭ ޤާނޫނުގައި
ބަޔާންވެގެންވާ ލަފްޒުތަކާއި ބަސްތަކާއި އެއްމާނައެއް ދޭހަވާ އެއްޗެކެވެ.
____
9